

درس ۹ ایرانی آباد و یکپارچه

نکات مهم درس

اوضاع سیاسی ایران هنگام به قدرت رسیدن صفویان :

- ۱- ایران حکومت واحد و قدرتمندی نداشت.
 - ۲- حاکمان نواحی مختلف باهم در جنگ بودند.
 - ۳- در غرب و شمال غرب عثمانی ها به ایران طمع داشتند.
 - ۴- در شمال شرقی ازبک ها به ایران حمله کردند.
- در قرن دهم هجری اسماعیل از نوادگان شیخ صفی اردبیلی حکومت صفویه را تاسیس کرد.
اقدامات شاه اسماعیل صفوی:

- ۱- به کمک قزلباش حکومت محلی در شمال غربی را شکست داد.
 - ۲- پس از تسلط بر تبریز خود را شاه ایران خواند.
 - ۳- پس از تاج گذاری مذهب شیعه را رسمی کرد.
 - ۴- با شکست ازبک ها در خراسان بر سراسر ایران مسلط شد.
- جنگ چالدران:

- ۱- شاه عثمانی از تشکیل حکومت شیعه مذهب صفوی در ایران ناخشنود بود.
- ۲- جنگ چالدران میان سپاهیان اسماعیل صفوی و عثمانی ها رخ داد.
- ۳- در منطقه چالدران در نزدیکی شهر خوی امروزی رخ داد
- ۴- عثمانی ها به کمک داشتن سلاح های آتشین مانند توپ و تفنگ که سپاه ایران از آن بی بهره بود پیروز شدند.

بعد از شاه اسماعیل پسرش تهماسب به سلطنت رسید.

اقدامات شاه تهماسب صفوی:

- ۱- سرو سامان دادن به اوضاع داخلی ایران
 - ۲- دفع حملات ازبکان و عثمانی ها
 - ۳- حکومت صفوی را تثبیت و تحکیم کرد.
 - ۴- پایتخت را از تبریز به قزوین انتقال داد.
 - ۵- ایجاد روابط مسالمت آمیز با کشورهای همسایه
- شاه تهماسب به دلیل اینکه تبریز همواره در معرض هجوم دشمنان بود پایتخت را از تبریز به قزوین انتقال داد.
- بعد از شاه تهماسب شاه عباس اول به سلطنت رسید.

اقدامات شاه عباس صفوی:

۱- حکومت صفوی رابه اوج قدرت رساند.

۲- ازبک و عثمانی ها را شکست داد.

۳- پایتخت را از قزوین به اصفهان منتقل کرد.

اقدامات شاه عباس برای تقویت حکومت مرکزی:

۱- حکومت ولایت ها را از افراد قزلباش گرفت و به غیراز آنها داد.

۲- درکنار سپاه قزلباش سپاه جدیدی از افراد غیر قزلباش تشکیل داد.

۳- با کمک گرفتن از اروپاییان سپاه خود را به توپ و تفنگ مجهز کرد.

علل ضعف و سقوط دولت صفوی:

۱- سیاست کشتن و کور کردن شاهزادگان

۲- سیاست باز داشتن شاهزادگان از حکومت ولایات

۳- اختلاف و درگیری میان مقامات کشوری و لشکری

سلسله مراتب قدرت در دوره صفویه:

۱- شاه

۲- وزیر بزرگ (اعتمادالدوله) مسئول امور مالی و اداری

۳- فرماندهان نظامی: علاوه بر فرماندهی سپاه معمولاً حاکم

ولایت های مهم بودند.

با تشکیل حکومت صفوی در ایران اروپا وارد قرن جدید شد.

قرن های شانزدهم تا نوزدهم میلادی در اروپا قرون جدید می گویند.

پیش گامان استعمار: انگلستان - پرتغال اسپانیا - فرانسه

در دوره اسماعیل صفوی جزایر و سواحل جنوبی توسط پرتغالی ها اشغال شد.

در دوره شاه عباس اول ایران به کمک انگلیسی ها پرتغالی ها را بیرون راندند.

